

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Tomczyk

SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Katarzyna Gajewska

w sprawie **W. L.**

skazanego za czyny z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

na posiedzeniu w dniu 27 lutego 2024 r.

kasacji Prokuratora Generalnego wniesionej na niekorzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Chrzanowie

z dnia 13 grudnia 2022 r., sygn. akt II K 463/22,

**uchyla wyrok w zaskarżonej części, tj. dotyczącej przypisanych
oskarżonemu czynów z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k.
(punkt II części dyspozytywnej wyroku) i w tym zakresie
przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi
Rejonowemu w Chrzanowie.**

[J.J.]

UZASADNIENIE

W. L. został oskarżony o to, że:

1. w dniu [...] 2022 r. w C. przy ul. [...], wspólnie i w porozumieniu z K. W., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, dokonał kradzieży z włamaniem do niezamieszkałego budynku, gdzie po uprzednim wyłamaniu okna, dokonał kradzieży klamki drzwiowej o wartości 50 zł, naczyń do parzenia kawy o wartości 30 zł, sztućców kuchennych o wartości 20 zł, 10 metrów materiału na poszewki o wartości 100 zł, gdzie łączna wartość strat wynosiła 200 zł na szkodę P. M., tj. o przestępstwo z art. 279 § 1 k.k.

2. w dniu [...] 2022 r., wspólnie i w porozumieniu z K. W., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, dokonał kradzieży z włamaniem do niezamieszkałego budynku przy ul. [...] w C., gdzie po uprzednim wybiciu szyb w oknach dostał się do jego wnętrza, skąd dokonał zaboru w celu przywłaszczenia mosiężnej chłodnicy do samochodu marki [...] o wartości 2000 zł, gaźnika do samochodu marki [...] o wartości 1000 zł, gaźnika i pompy wody do samochodu marki M. o łącznej wartości 2200 zł, nożyc do cięcia gałęzi o wartości 50 zł, głośnika marki T. z aluminiowym koszem o wartości 200 zł, powodując straty w łącznej kwocie 5450 zł na szkodę R. K., tj. o przestępstwo z art. 279 § 1 k.k.

3. w bliżej nieustalonym dniu w okresie od [...] do [...] 2021 r., wspólnie i w porozumieniu z K. W., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, dokonał kradzieży z włamaniem do niezamieszkałego budynku przy ul. [...] w C., gdzie po uprzednim pokonaniu zabezpieczeń okiennych dostał się do jego wnętrza, skąd dokonał zaboru w celu przywłaszczenia mosiężnej głowy [...] płaskiej, anioła płaskiego mocno spatynowanego wielkości 20x20 cm, mosiężnej ramy pod lustro wymiarów 50x50 cm, krzyża grubego na kuli z podstawą trójkątną, mosiężnej podstawy trójamiennej pod lampę, mosiężnej obudowy do lampy okrągłej, mosiężnej stojącej lampy wysokości 40 cm, oprawy od lustra na nóżkach do toaletki, lampy do oświetlenia z czujnikiem ruchu, 3 sztuk lakierów w aerozolu, 2 obrazów o wymiarach 40x50 cm, poduszki powietrznej do kierownicy samochodu [...],

powodując straty w łącznej kwocie 5000 zł na szkodę A. K., tj. o przestępstwo z art. 279 § 1 k.k.

4. w bliżej nieustalonym dniu w okresie od [...] 2022 r. do [...] 2022 r. w C., przy ul. [...], w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, po uprzednim wypchnięciu okna, usiłował dokonać zaboru w celu przywłaszczenia nieustalonych przedmiotów na szkodę J. W., lecz w wyniku spłoszenia zamierzonego celu nie osiągnął, tj. o przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k.

5. w bliżej nieustalonym dniu w okresie od dnia [...] 2022 r. do dnia [...] 2022 r. w C., przy al. [...], w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, po uprzednim wypchnięciu okna, usiłował dokonać zaboru w celu przywłaszczenia nieustalonych przedmiotów na szkodę J. L., lecz z nieustalonych przyczyn zamierzonego celu nie osiągnął, tj. o przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k.

Aktem oskarżenia objęto także K. W.

Sąd Rejonowy w Chrzanowie po przeprowadzeniu rozprawy, na której oskarżeni nie byli obecni, wyrokiem z dnia 13 grudnia 2022 r., sygn. akt II K 463/22, uznał oskarżonego W. L. za winnego popełnienia czynów:

- zarzucanych mu w punktach 1, 2 i 3 aktu oskarżenia, z tym ustaleniem, iż czynów tych dopuścił się w krótkich odstępach czasu, z wykorzystaniem takiej samej sposobności, tj. za winnego ciągu przestępstw z art. 279 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt I wyroku);

- zarzucanych mu w punktach 4 i 5 aktu oskarżenia (przy czym z opisów czynów wyeliminował zwroty „po uprzednim wypchnięciu okna”, przyjął, że oskarżony swoim zachowaniem bezpośrednio zmierzał do dokonania czynów, które jednak nie nastąpiło oraz że pokrzywdzoną czynem z punktu 4 aktu oskarżenia była również I.W., a nadto ustalił, iż czynów tych oskarżony dopuścił się w krótkich odstępach czasu, z wykorzystaniem takiej samej sposobności), tj. za winnego ciągu przestępstw z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności (pkt II).

Na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 85a k.k., art. 86 § 1 k.k. i art. 91 § 2 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wobec W. L. i orzekł karę łączną 2 lat pozbawienia wolności (pkt III), na mocy art. 63 § 1 i 5 k.k. zaliczając na jej poczet

okres zatrzymania oskarżonego od dnia [...] 2022 r. od godz. 13:20 do dnia [...] 2022 r. do godz. 16:50 i uznając karę łączną za wykonaną w wymiarze 2 dni (pkt VI).

Na podstawie art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 90 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonych W. L. i K. W., który także został skazany przedmiotowym wyrokiem, środek kompensacyjny w postaci obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę solidarnie na rzecz pokrzywdzonego P. M. kwoty 200 zł (pkt V). Wyrok, który zawierał również rozstrzygnięcia w przedmiocie dowodów rzeczowych i kosztów procesu, uprawomocnił się w dniu 21 grudnia 2022 r., bez postępowania odwoławczego. Jego pisemne uzasadnienie nie zostało sporządzone.

Kasację od opisanego wyroku wniósł Prokurator Generalny. Na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. zaskarżył wyrok na niekorzyść oskarżonego W. L. w części dotyczącej przypisanych mu czynów z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. (punkt II części dyspozytywnej wyroku). Zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 7 k.p.k. w zw. 410 k.p.k., art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. oraz art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., poprzez dokonanie niepełnej, wybiórczej analizy oraz oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, skutkującej zaniechaniem - wbrew obowiązкови baczenia, aby zostały wyjaśnione wszystkie istotne okoliczności sprawy - przeprowadzenia czynności zmierzających do ustalenia rodzaju i wartości rzeczy ruchomych, które stanowiły przedmiot czynności wykonawczej przestępstw zarzuconych oskarżonemu W. L. w punkcie 4 i 5 aktu oskarżenia, w następstwie czego doszło do niezasadnego skazania tego oskarżonego za dwa występki z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. popełnione w warunkach ciągu przestępstw, o którym mowa w art. 91 § 1 k.k., bez równoczesnego zawarcia w zmienionym opisie przypisanych oskarżonemu czynów wskazania rodzaju i wartości przedmiotów, które zamierzał zabrać w celu przywłaszczenia, w sytuacji gdy całokształt ujawnionych w sprawie dowodów, ocenianych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, nie uzasadniał poczynienia - na tym etapie procedowania - stanowczych ustaleń faktycznych skutkujących uznaniem, że zachowanie W. L., mające miejsce w okresie od [...] do [...] 2022 r. oraz od [...] do [...] 2022 r. na szkodę J. W., I. W. oraz J. L., stanowiło realizację ustawowych znamion przestępstwa usiłowania kradzieży, o której mowa w

art. 278 § 1 k.k.” – i wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części oraz przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w Chrzanowie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja, wniesiona przed upływem roku od daty uprawomocnienia się orzeczenia (art. 524 § 3 k.p.k.), jest oczywiście zasadna, w związku z czym przy zastosowaniu art. 535 § 5 k.p.k. została uwzględniona w całości na posiedzeniu bez udziału stron. Trafnie bowiem podniósł Prokurator Generalny, że wyrok w zaskarżonej części został wydany z rażącym naruszeniem przepisów prawa procesowego wskazanych w zarzucie skargi, jakkolwiek błędnie, co należy uznać za omyłkę pisarską, od strony 6 kasacji podawał, że wyrok wydał Sąd Rejonowy w Chorzowie oraz że w tym mieście oskarżony popełnił przestępstwa.

Jak wyżej wskazano, opis czynów zarzucanych W. L. w punktach 4 i 5 aktu oskarżenia, zakwalifikowanych przez prokuratora z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k., tj. jako usiłowanie kradzieży z włamaniem, nie precyzował wartości mienia, które oskarżony zamierzał ukraść, co jednak nie rzutowało na byt tych przestępstw, skoro nie zależał on od wartości mienia. Sąd Rejonowy w Chrzanowie, wyrokując w sprawie, dokonał zmiany opisu tych czynów, która jednak nie polegała na określeniu wartości mienia zagrożonego zaborem, i zakwalifikował je z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k., tj. jako usiłowanie zwykłej kradzieży. Sąd nie dostrzegł jednak, że w takim wypadku aktualizowało się zagadnienie tzw. czynów przepołowionych, co w przypadku dokonania lub usiłowania dokonania kradzieży cudzej rzeczy ruchomej nakazuje określić jej wartość, a gdy nie jest możliwe ustalenie, że przekracza ona próg kontrawencjonalizacji, wydać orzeczenie z zastosowaniem przepisów Kodeksu wykroczeń. Stosownie do tej wartości w grę wchodzi bowiem skazanie sprawcy za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. (w jednej z postaci stadialnych), względnie za wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. Widać to wyraźnie w przypadku czynu zarzucanego W. L. w pkt I aktu oskarżenia, gdzie wartość zabranego mienia określono na 200 zł i przy tej wartości czyn byłby wykroczeniem, gdyby oskarżony nie włamał się do budynku, w którym mienie się znajdowało.

W zarzucie kasacji prawidłowo wskazano uchybienia popełnione przez Sąd meriti przy rozpoznaniu przedmiotowej sprawy, prowadzące do rażącego naruszenia

określonych przepisów postępowania, co miało istotny wpływ na treść wyroku. Z materiałów sprawy szczegółowo omówionych w części motywacyjnej kasacji wynika bowiem, że rysowała się możliwość ustalenia, co oskarżony zamierzał ukraść na szkodę J. W., I. W. i J. L. oraz określenia wartości tego mienia. Jest prawdopodobne, że mogłoby to nastąpić w razie bardziej szczegółowego przesłuchania świadka J. W. i wezwania go do podania wartości rzeczy przygotowanych przez sprawcę do zabrania, jak też w razie przesłuchania na rozprawie w charakterze świadka S. M., który nadzorował nieruchomość budynkową wraz z wyposażeniem, należącą do J.L. Dodatkowo należało mieć w polu widzenia treść notatki urzędowej z rozpytania W.L. sporządzonej w dniu 25 maja 2022 r. przez funkcjonariusza Policji P. B., w której podano, iż rozpytywany oświadczył, że zamierzał ukraść baterie wodne, lecz nie dokonał tego z uwagi na brak odpowiednich narzędzi (k. 185 odw.). Wprawdzie dowodu z wyjaśnień oskarżonego nie wolno zastępować treścią pism, zapisków lub notatek urzędowych (art. 174 k.p.k.), wobec czego notatka urzędowa z czynności rozpytania późniejszego oskarżonego nie podlegała ujawnieniu na rozprawie (art. 393 § 1 zd. drugie k.p.k.), było jednak celowe zorientowanie się, czy wchodzi w grę przesłuchanie autora notatki w charakterze świadka i ewentualne wykorzystanie jego zeznań, o ile nie przeczyłyby wyjaśnieniom oskarżonego, a potwierdzałyby je lub uzupełniały (zob. powołane w kasacji postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2021 r., IV KK 683/19). Zatem, jak wskazano w kasacji, Sąd powinien rozważyć, mając w polu widzenia treść odczytanych na rozprawie wyjaśnień oskarżonego W. L. złożonych w toku postępowania przygotowawczego, w których jedynie częściowo przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów, nie precyzując okoliczności, którym zaprzeczał, czy nie powstały okoliczności uzasadniające uznanie obecności oskarżonego na rozprawie za obowiązkową. W zależności od uzupełniającej wypowiedzi oskarżonego Sąd podjąłby decyzję co do przesłuchania w charakterze świadka funkcjonariusza, który dokonał rozpytania.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej przypisanych W. L. czynów z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k., tj. rozstrzygnięcie zawarte w punkcie II części dyspozytywnej wyroku i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Chrzanowie, który uwzględni poczynione wyżej uwagi. Dodatkowo celowe będzie nadmienić, że

w kasacji trafnie zauważono, iż wyrok kasatoryjny w tej postaci skutkuje ex lege rozwiązaniem węzła kary łącznej orzeczonej w punkcie III zaskarżonego wyroku, zatem zbędne było uchylanie rozstrzygnięcia zawartego w tym punkcie.

[J.J.]

[ał]